

Samvittighetsransakelse for barn

Innledning

Det finnes mange måter å gjøre samvittighetsransakelse på, og en av de vanligste er å bruke De ti bud som et skriftespeil hvor man ser på sitt eget liv i lys av de budene Gud har gitt oss. Man kan også bruke den bønningen som leses i kirken under syndsbekjennelsen («Jeg bekjenner for Gud, Den allmektige, og for dere alle...») og spørre seg selv hvordan man har syndet i «tanker og ord, gjerninger og forsømmelser».

Under står et forslag bygd på de ulike relasjonene barna inngår i til daglig. Det kan være et fint skriftespeil å bruke de første gangene man går til skrifte, nettopp på grunn av det tydelige relasjonelle preget. Barnas synder er oftest knyttet til de relasjonene de lever i i dagliglivet.

Skriv ut skriftespeilet, og bruk tid i timen til å gå gjennom det og forklare det. Bruk da gjerne deg selv som eksempel, og pass på at det ikke blir en anledning for noe «offentlig skriftemål». Hensikten med gjennomgangen må være å forklare og hjelpe, ikke at noen skal svare på spørsmålene i plenum.

Dersom du har en barnegruppe hvor du tror barna vil kunne sitte og tenke gjennom spørsmålene i ro på egenhånd i 10-15 minutter, kan dere gjennomføre dette. I så fall må du gå rundt i rommet og hjelpe barna litt på vei. Det er lurt å gjøre like før dere skal skrifte for første gang.

Husk: dette er ikke et spørsmålsark hvor barna skal svare på alt! De skal bruke dette som et speil, med det de skal si i skriftemålet skal selvsagt bare være det som er relevant for dem. Det kan også bety at de må snakke om noe annet enn det som står i skriftespeilet. Skriftespeilet er ikke en fullstendig liste over mulige synder, bare en hjelp til å reflektere systematisk rundt områder hvor barn ofte trår feil.

Jeg og Gud

- Ber jeg til Gud?
- Husker jeg på Gud i mitt liv (takke Gud, be Gud om hjelp osv.)?
- Er jeg med vilje urolig og følger ikke med under messen?
- Har jeg bannet, sverget falskt eller holdt noen eller noe annet høyere enn Gud (penger, ting osv.)

Jeg og min familie

- Viser jeg foreldrene mine respekt og kjærlighet ved å være hyggelig, høre etter det de sier til meg og samarbeide med dem?
- Hjelper jeg til hjemme? Tar jeg selv initiativ til å hjelpe? Har jeg skulket unna pliktene mine slik at andre har måttet gjøre dem i stedet for meg?
- Snakker jeg stygt til foreldrene mine eller til søsknene mine?
- Har jeg løyet til mine foreldre, besteforeldre eller andre i min familie?
- Har jeg stjålet ting hjemmefra eller fra noen familiemedlemmer?

Jeg og mine venner

- Lar jeg andre få lov til å være med på leken?
- Er jeg villig til å dele av mine ting og mine leker med mine venner og klassekamerater?
- Har jeg ertet eller mobbet, eller latt være å si fra når jeg ser at andre blir ertet eller mobbet? Har jeg skrevet eller sagt stygge ting om andre i sosiale medier eller på nett?
- Har jeg snakket bak noens rygg? Har jeg løyet om noen eller noe til mine venner?
- Har jeg stjålet noe fra en venn?
- Har jeg slått noen eller skadet noen med vilje?
- Har jeg sagt eller gjort ting som skader andre for at jeg selv skal bli akseptert?
- Tar jeg initiativ til å være sammen med en som er utenfor?

Jeg og lærerne, prestene og andre voksne i livet mitt

- Hører jeg etter på beskjeder jeg får?
- Snakker jeg stygt om eller til lærerne, prestene eller andre voksne som leder meg?
- Har jeg med vilje gjort noe for å ødelegge for andre under en skoletime eller undervisningstime?
- Har jeg løyet til lærerne, prestene eller andre voksne som leder meg?

Jeg og ukjente mennesker rundt meg

- Har jeg vært uhøflig eller slem mot noen mennesker jeg har møtt (ledd av dem, sagt stygge ting til eller om dem, dyttet dem osv.)?
- Har jeg hjulpet noen hvis jeg har hatt anledning til det?

Jeg og meg selv

- Husker jeg på at jeg er uendelig verdt og elsket av Gud?
- Har jeg med vilje gjort slikt som skader meg selv?